

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

09.09.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. Тульський пряник замість пам'яті про Азовсталь: як російські окупанти стирають історію Маріуполя. – Наріжна В.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. У Маріуполі окупанти знищили всі українські мурали та встановили пам'ятник прянику та самовару. – Гуржий В.; Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. У Маріуполі окупанти знищили всі українські мурали й постаменти. – Плакіна О.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 8 вер. Київська влада відхилила петицію про звільнення директорки департаменту охорони культурної спадщини КМДА. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. Кличко не підтримав петицію про звільнення директорки департаменту культурної спадщини Марини Соловйової. – Гуржий В.](#)

Вшанування пам'яті

[Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. Хоругви перемоги: у Києво-Печерській лаврі вшанували князя Костянтина Острозького. – Асадчева Т.](#)

Фестивалі

[Village Україна. – 2025. – 8 вер. Перший благодійний фестиваль «Хартія фест» у фото: повний Палац спорту і пісні у підземці. – Морозов О.](#)

Театр

[Укрінформ. – 2025. – 8 вер. Чернівецький театр у новому сезоні покаже дві прем'єри вистав та оперу. – Інф.](#)

Музика

[Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. PARFENIUK із сольним концертом просто неба на терасі Gulliver. – Руденко Л.](#)

Візуальні мистецтва

[Village Україна. – 2025. – 8 вер. Скульптури за мотивами творчості Марії Примаченко встановили на Конtrakтовій площі. Їх створили митці з Нью-Йорка. – Гуржий В.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. Козацька чайка, шабля Мазепи, «Золотий м'яч» і три кубки «Євробачення»: у Києві на вокзалі відкриють інтерактивну виставку. – Марків Н.](#)

Арттерапія

[День. – 2025. – 8 вер. Днями військовослужбовці Держприкордонслужби взяли](#)

участь у майстер-класі з гончарства – це частина психологічної реабілітації. – Інф.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Український тиждень. – 2025. – 8 вер. «Лінія іспанського кіно»: Сервантес, подорожі в часі, глухота і пристрасні сусіди. – Нестелєєв М.

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. У Києві презентували програму VI Міжнародного кінофестивалю «Svitlo». – Інф.

NV. – 2025. – 8 вер. На кінофестивалі в Торонто покажуть фільм «Простий солдат» українського військового та режисера Артема Рижикова. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. На Міжнародному кінофестивалі в Торонто відбулася прем'єра української стрічки. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. «Антарктида» Антона Птушкіна встановила рекорд серед документальних фільмів. – Наріжна В.; NV. – 2025. – 8 вер. Обігнав «2000 метрів до Андріївки». Фільм «Антарктида» Антона Птушкіна зібрав рекордну кількість глядачів у перший вікенд. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. Фільм Антона Птушкіна «Антарктида» зібрав понад 7 мільйонів гривень за перший вікенд. – Гуржий В.; Україна молода. – 2025. – 8 вер. Рекорд серед докфільмів: «Антарктида» Птушкіна зібрала 7,2 млн грн за перший вікенд. – Здоровило Т.

Просвітництво

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. «Як бути туристом у власному місті»: у цікавій лекції киянам показали, як побачити столицю по-новому. – Марків Н.

Література

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. «Видавництво Старого Лева» більше не друкуватиме книги Жоеля Діккера. – Інф.

NV. – 2025. – 8 вер. В Україні вийшла нова книга ізраїльського історика Юваля Ноя Харарі про безпеку ШІ. – Інф.

Музейна справа

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. «Викрадене мистецтво»: стартувала кампанія, яка спонукає світові музеї виправити атрибуції українських митців. – Наріжна В.

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. Будь-які рішення щодо Житнього ринку мають враховувати думку киян, – Мондриївський. – Новосвітня К.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. У канадській провінції Онтаріо відзначають місяць української культури. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. Громаду запрошують на Дні українського кіно в

Молдові. – Інф.

Україна молода. – 2025. – 8 вер. Сайт із ШІ: в Україні запустили першу державну онлайн-платформу зі штучного інтелекту. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 8 вер. В Україні запустили державну онлайн-платформу зі штучного інтелекту. – Інф.; Фокус. – 2025. – 8 вер. В Україні з'явилася перша державна онлайн-платформа зі штучного інтелекту: як це працює. – Шолян В.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. З рекомендаціями та гайдами: Мінцифри запустили державну онлайн-платформу про штучний інтелект. – Гуржий В.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. Протести в Лондоні: люди вийшли проти виступів путіністки Анни Нетребко в Королівській опері. – Наріжна В.

NV. – 2025. – 8 вер. «Легітимізує вбивства в Україні». Валерій Залужний відреагував на виступи російської співачки Нетребко в Королівській опері в Лондоні. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. Лідер гурту «Маваші group» отримав 8 років за фінансування агресії РФ проти України. – Інф.

Village Україна. – 2025. – 8 вер. У метро Варшави відкрили бібліотеку з 16 тисячами книжок. Там є зона відпочинку і гідропонні рослини. – Головань Д.

Загальні питання

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. Тульський пряник замість пам'яті про Азовсталь: як російські окупанти стирають історію Маріуполя. – Наріжна В.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. У Маріуполі окупанти знищили всі українські мурали та встановили пам'ятник прянику та самовару. – Гуржий В.; Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. У Маріуполі окупанти знищили всі українські мурали й постаменти. – Плакіна О.

Російські окупанти повністю знищили українські стінописи, пам'ятники та постаменти в Маріуполі. Ці дії мають одну мету – символічно деукраїнізувати місто та нав'язати мешканцям проросійські наративи, повідомляє Маріупольська міська рада у Telegram. Натомість простір міста наповнюють пропагандистськими стінописами з триколорами, зображеннями «дружби з містами РФ» та портретами вбивць мирного населення, яких видають за «героїв спецоперації». Так окупаційна адміністрація насаджує примусову русифікацію та викривлює історичну пам'ять маріупольців. Волонтер та президент ТК «Маріупольське телебачення» Микола Осиченко в ефірі «Еспресо» розповів, що після повномасштабного вторгнення Росія намагається стерти історію успішного українського Маріуполя. Серед останніх прикладів – перейменування вулиці Азовстальської на Тульський проспект. На місці колишньої топоніміки, пов'язаної з історією заводу «Азовсталь», який забезпечував роботою десятки тисяч мешканців, встановили пам'ятники тульському прянику й самовару. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/tulskij-prjanik-zamist-pamjati-pro-azovstal-jak-rosijski-okupanti-stirajut-istoriju-mariupolja.html>

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/366411-u-mariupoli-okupanti-znischili-vsi-ukrayinski-murali-ta-vstanovili-pam-yatnik-pryaniku-ta-samovaru>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117105/>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 8 вер. Київська влада відхилила петицію про звільнення директорки департаменту охорони культурної спадщини КМДА. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. Кличко не підтримав петицію про звільнення директорки департаменту культурної спадщини Марини Соловйової. – Гуржий В.

Петиція про звільнення Марини Соловйової з посади директорки департаменту охорони культурної спадщини КМДА відхилена владою української столиці. «У разі встановлення фактів, що можуть слугувати підставою для притягнення директора Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) до дисциплінарної відповідальності, відповідні заходи вживатимуться згідно з вимогами чинного законодавства», – йдеться у відповіді мера Києва Віталія Кличка на петицію. Як повідомлялося, 18 серпня петиція на сайті Київської міської ради із закликом звільнити Марину Соловйову з посади

директорки департаменту охорони культурної спадщини КМДА набрала необхідну для розгляду кількість голосів – 6 тис. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1102788.html>

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/366431-klichko-ne-pidtrimav-petitsiyu-pro-zvilnennya-direktorki-departamentu-kultspadschini-marini-solovyovoyi>

Вшанування пам'яті

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. Хоругви перемоги: у Києво-Печерській лаврі вшанували князя Костянтина Острозького. – Асадчева Т.

8 вересня у стінах Успенського собору Києво-Печерської лаври представили відтворені хоругви війська князя Костянтина Острозького. Вони стали головним символом Дня пам'яті битви під Оршею. Про це повідомляється на сторінці Національного заповідника «Києво-Печерська лавра» у Facebook. Хоругви відновлено заслуженим художником України та геральдистом Олексієм Руденком. «Для нас було надважливо вшанувати пам'ять про ту переможну битву, яка відбулася 511 років тому...», – зазначила в. о. генеральної директорки заповідника Світлана Котляревська. Особливу символіку події підкреслила присутність сучасних воїнів – білоруського полку ім. Кастуся Калиновського та 30 окремої механізованої бригади ім. князя Костянтина Острозького. Організатори заходу: Національний заповідник «Києво-Печерська лавра», УІНП, рух «Калиновці», Sigillum, Музей Шереметьєвих та ГО «Центр білоруських комунікацій». Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117138/>

Фестивалі

Village Україна. – 2025. – 8 вер. Перший благодійний фестиваль «Хартія фест» у фото: повний Палац спорту і пісні у підземці. – Морозов О.

Перший благодійний музичний фестиваль «Хартія фест» від корпусу НГУ «Хартія» пройшов у Палаці спорту. Там зіграли «Жадан і Собаки», Alyona Alyona, «Фактично Самі» (ex Qaraband), «Туча», Марія Квітка, Nazva й «Крихітка», «Курган & Agregat», Latexfauna, «Мертвий півень» і «Хамерман знищує віруси», які збирали гроші для харківської бригади Нацгвардії. На локації також працював корнер «Хартії». Коли «Хартія фест» переривала повітряна тривога, фестиваль ненадовго переїжджав у підземний перехід станції метро «Палац спорту», де пісні продовжували співати, але під акустичну гітару. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-photo/366429-pershiy-blagodiyniy-festival-laquo-hartiya-fest-raquo-u-foto-povniy-palats-sportu-i-pisni-u-pidzemtsi>

Театр

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. Чернівецький театр у новому сезоні покаже дві прем'єри вистав та оперу. – Інф.

Чернівецький обласний музично-драматичний театр ім. Ольги Кобилянської до нового сезону готує дві прем'єри вистав та оперу Дмитра Бортнянського «Креонт». Про це розповів директор театру Іван Бутняк. «Найперше, що ми змінили, – це нумерування сезонів, встановивши історичну логіку і справедливість... Зараз у нас ювілейний 120-й театральний сезон. До 120-річчя театру ми готуємо світову прем'єру опери Дмитра Бортнянського «Креонт». А вже 1 листопада відбудеться театральна прем'єра вистави «Жанна д'Арк» за п'єсою Бернарда Шоу «Свята Іоанна» у постановці режисера з Києва Андрія Приходька», – сказав директор театру. Іншою прем'єрою стане нова постановка вистави для дітей «Снігова королева» за казкою Ганса Крістіана Андерсона. Вона відбудеться у грудні. Крім того, із 23 по 30 листопада пройде фестиваль комедії «Золоті оплески Буковини». Вже після Нового року Чернівецький театр зосередиться на показі вистав, які стосуються Буковини і буковинців. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4034137-cerniveckij-teatr-u-novomu-sezoni-pokaze-dvi-premeri-vistav-ta-operu.html>

Музика

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. PARFENIUK із сольним концертом просто неба на терасі Gulliver. – Руденко Л.

11 вересня PARFENIUK виступить просто неба на терасі Gulliver. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117121/>

Візуальні мистецтва

Village Україна. – 2025. – 8 вер. Скульптури за мотивами творчості Марії Примаченко встановили на Контрактовій площі. Їх створили митці з Нью-Йорка. – Гуржий В.

Мистецький дует із Нью-Йорка Chiaozza створив сім пневматичних скульптур за мотивами робіт Марії Примаченко. Це перший проєкт митців в Україні. Художники також озвучили англomовний аудіогід до кожної скульптури, в якому пояснили той чи інший образ. Українською аудіогід озвучила праонука художниці Анастасія Примаченко. Саме на основі її розповідей про Марію Примаченко художники й створювали роботу. Інсталяція на Контрактовій площі буде відкрита з 8 по 21 вересня включно. Після цього частина скульптур увійде до експозиції інтерактивної виставки-присвяти Ukraine Wow, яка відкриється 26 вересня на Центральному залізничному вокзалі Києва, а іншу частину представлять біля флагманського магазину «Аврора» на Контрактовій площі у Києві. Після експонування в Києві проєкт переїде до США. Також мережа мультимаркетів «Аврора» створила лімітовану серію товарів за творчість Марії Примаченко. Весь прибуток від продажу спрямують на підтримку українських музеїв. Колекцію представлять у флагманському магазині «Аврора» та на виставці Ukraine Wow. Chiaozza – дует

художників із Нью-Йорка Адама Фреззи й Террі Чао. Їхні роботи можна побачити в публічному просторі та галереях США. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/366437-skulpturi-za-motivami-tvorchosti-mariyi-primachenko-vstanovili-na-kontraktoviy-ploschi-yih-stvorili-mittsi-nbsp-z-nyu-yorka>

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. Козацька чайка, шабля Мазепи, «Золотий м'яч» і три кубки «Євробачення»: у Києві на вокзалі відкриють інтерактивну виставку. – Марків Н.

26 вересня на Центральному залізничному вокзалі у Києві відкривається інтерактивна виставка Ukraine WOW. «Ukraine WOW вперше відкрилася на залізничному вокзалі у 2019 році й стала найпопулярнішою виставкою в історії незалежної України. За три з половиною місяці її відвідали 333 000 людей, а зачинилася вона лише через пандемію ковіду..., – говорять засновниці Ukraine WOW Ярослава Гресь та Юлія Соловей. – Ми вдячні Ярославу Грицаку, Валерію Пекарю, Ксенії Малих, Антону Дробовичу, Олексію Сокирко, які допомогли нам сформулювати концепцію Ukraine WOW і кристалізувати тему спадщини та спадкоємців...». Ukraine WOW створена коштом українського бізнесу. Головними партнерами стали мережа мультимаркетів «Аврора», найбільший маркетплейс країни ROZETKA, платіжна система Visa. Виставка складається з п'ятих тематичних блоків: «Земля», «Правителі / Воїни», «Мислителі», «Митці», «Незалежність». Тут розмістилися понад сто експонатів і десятки інтерактивних зон. За концепцію та реалізацію виставки відповідають ГО Ukraine WOW та агенція Gres Todorchuk. Виставка організована разом з АТ «Укрзалізниця». Кураторкою проєкту стала Ксенія Малих, а головним редактором – письменник і ведучий подкасту «Простими словами» Марк Лівін. Виставка триватиме до 9 листопада включно. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117115/>

Арттерапія

День. – 2025. – 8 вер. Днями військовослужбовці Держприкордонслужби взяли участь у майстер-класі з гончарства – це частина психологічної реабілітації. – Інф.

Днями військовослужбовці Держприкордонслужби (ДПСУ) взяли участь у майстер-класі з гончарства. Такий захід є частиною психологічної реабілітації та відновлення прикордонників, які проходять лікування в одному з медичних закладів ДПСУ. «Гончарство – це психологічна реабілітація і рекреація поранених бійців, що сприяє покращенню їхнього ментального здоров'я», – зазначає психологиня ДПСУ Ганна Ревунець. Заняття з гончарства є одним із напрямів програми реабілітації військовослужбовців. ДПСУ разом із благодійниками з ГО «Ветеранський центр ментального відновлення» також організовують арттерапію, випікання хліба, плавання та іпотерапію. Докладно:

<https://day.kyiv.ua/news/080925-dnyamy-viyskovosluzhbovtsi-derzhprykordonsluzhby-vzyaly-uchast-u-mayster-klasi-z>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Український тиждень. – 2025. – 8 вер. «Лінія іспанського кіно»: Сервантес, подорожі в часі, глухота і пристрасні сусіди. – Нестелєєв М.

Посольство Іспанії в Україні та Іспанське агентство з міжнародного співробітництва в галузі розвитку (AECID) у співпраці з кінокомпанією «Артхаус Трафік» проведуть 10-й фестиваль «Лінія іспанського кіно». Він відбудеться з 11 до 16 вересня у київському кінотеатрі «Жовтень», а також з 13 до 16 жовтня у львівському кінотеатрі «Планета кіно» у ТРЦ «Forum Lviv». У програмі – визначні іспанські фільми останніх років. Це «Глуха» – мелодрама Еви Лібертад, її повнометражний дебют, який розширює однойменний короткометражний фільм; «Сусіди зверху» – комедія Сеска Гая, яка порушує теми сучасних інтимних стосунків; «Стрибок у часі» – науково-фантастична сімейна комедія Ольги Озоріо; «Полонений» – пригодницька історична драма Алехандра Аменабара, який зі своїм фільмом «Море всередині» здобув «Оскара»; «Під прикриттям» – кримінальний трилер Арантші Ечеваррії. Фестиваль іспанського кіно проводиться щорічно з 2004 року і, після нетривалої перерви, пов'язаної з COVID-19 і російською агресією, був відновлений у 2023 році. Наразі він відбудеться у своїй десятій едиції. Мета фестивалю – представити українським добірку знакових іспанських фільмів. Докладно:

<https://tyzhden.ua/liniia-ispanskoho-kino-servantes-podorozhi-v-chasi-hlukhota-i-prystrasni-susidy/>

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. У Києві презентували програму VI Міжнародного кінофестивалю «Svitlo». – Інф.

У Київінформ пресцентрі відбулася пресконференція, присвячена VI Міжнародному кінофестивалю «Svitlo». Він пройде з 14 по 16 вересня в столиці, в Українському Домі. За словами президента кінофестивалю Костянтина Шаповалова, фестивальна програма складається з національного та міжнародного конкурсів у таких категоріях: повнометражний та короткометражний фільми (ігровий, документальний, анімація), а також особлива номінація «соціальний ролик». На відкритті та закритті фестивалю покажуть дві повнометражні стрічки, а ще в програмі є анімаційні, ігрові та документальні короткометражні фільми і навіть соціальні ролики. До участі у фестивалі, окрім України, долучилися кінематографісти з Нідерландів, Німеччини, США, Колумбії та Республіки Молдова. Директорка кінофестивалю Світлана Тимошенко розповіла: «Фільм-відкриття – українська спортивна драма «Пульс» про відому паралімпійську чемпіонку Оксану Ботурчук. А фільм-закриття – цікава драмедія легендарної французької студії Gaumont «Життя на повторі». Заступниця директорки Світлана Кривич акцентувала увагу на особливій номінації – соціальному ролику. За її словами, гасло фестивалю «Сенси, які не згасають» дає можливість молодим режисерам зростати професійно. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117127/>

NV. – 2025. – 8 вер. На кінофестивалі в Торонто покажуть фільм «Простий солдат» українського військового та режисера Артема Рижикова. – Інф.

Фільм «Простий солдат» українського режисера Артема Рижикова та колумбійського режисера Хуана Камільо Круза бере участь у конкурсній програмі документальних фільмів Міжнародного кінофестивалю у Торонто, який триває з 4 вересня. В своєму новому документальному фільмі Артем Рижиков, який служить у лавах ЗСУ, від першої особи показує, якою є російсько-українська війна. Як зазначається в описі фільму на сайті фестивалю, стрічка «Простий солдат» резонуватиме багатьом завдяки своїй складності, гумору та художньому висловлюванню. 50-й ювілейний кінофестиваль у Торонто триватиме до 14 вересня. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/prostiy-soldat-viyskovogo-ta-rezhisera-artema-rizhikova-pokazhut-na-kinofestivali-u-toronto-video-50543266.html>

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. На Міжнародному кінофестивалі в Торонто відбулася прем'єра української стрічки. – Інф.

Світова прем'єра української стрічки «За Перемогу!» відбулася у рамках Міжнародного кінофестивалю в Торонто. Про це на своїй сторінці у Фейсбукі написав генеральний консул України в Торонто Олег Ніколенко. Він наголосив, що «Україна перебуває у центрі світової кінопромисловості». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4034284-na-miznarodnomu-kinofestivali-v-toronto-vidbulasa-premera-ukrainskoi-stricki.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. «Антарктида» Антона Птушкіна встановила рекорд серед документальних фільмів. – Наріжна В.; NV. – 2025. – 8 вер. Обігнав «2000 метрів до Андріївки». Фільм «Антарктида» Антона Птушкіна зібрав рекордну кількість глядачів у перший вікенд. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. Фільм Антона Птушкіна «Антарктида» зібрав понад 7 мільйонів гривень за перший вікенд. – Гуржий В.; Україна молода. – 2025. – 8 вер. Рекорд серед докфільмів: «Антарктида» Птушкіна зібрала 7,2 млн грн за перший вікенд. – Здоровило Т.

Документальний фільм «Антарктида» режисера та блогера Антона Птушкіна, що вийшов у широкий прокат 4 вересня, за перші вихідні зібрав рекордні 7,2 млн грн у двох найбільших мережах кінотеатрів – Multiplex і «Планета кіно». Це найвищий результат для документального кіно в Україні, повідомляє Forbes Ukraine. За словами CEO Multiplex Романа Романчука, у період з 4 по 7 вересня в його мережі продано понад 25 000 квитків на загальну суму 4,87 млн грн. У «Планеті кіно» фільм подивилися близько 11 000 глядачів, що забезпечило ще 2,3 млн грн касових зборів. «Якби не постійні повітряні тривоги протягом вихідних, результат був би ще вищим», – зазначила CEO мережі Наталія Байдан. Вона наголосила, що інтерес українців до документалістики зростає. Вона порівняла результат «Антарктиди» з нещодавнім прокатом стрічки «2000 метрів до Андріївки» режисера Мстислава Чернова. Той фільм стартував 28 серпня й зібрав майже 2 млн грн у перший

вікенд, що на той момент було рекордом серед документальних робіт року. Попередній рекорд належав також Антона Птушкіну. Його дебютна документальна стрічка «Ми, наші улюбленці та війна», що вийшла у квітні 2024 року, зібрала 2,3 млн грн у перші дні прокату. Вона обійшла такі документальні проекти, як «Яремчук: Незрівнянний світ краси» (1,9 млн грн), «Перший код» (975 тис. грн) та «20 днів у Маріуполі» (531 тис. грн). У соцмережах перші глядачі залишають здебільшого схвальні відгуки. Користувачі пишуть, що стрічка не лише вражає красою кадрів та змістовністю матеріалу, але й допомагає відволіктися від щоденних тривог, поганих новин та проблем. Загалом робота над фільмом тривала близько пів року. Антон Птушкін особисто все знімав без залучення операторської групи. Стрічка демонструє як етапи подорожі, так і повсякденне життя полярників. На думку автора, це один з найбільш амбітних його проєктів. Керівник Національного антарктичного наукового центру Євген Дикий наголосив, що фільм підтверджує спроможність української науки й кінодокументалістики створювати продукт світового рівня. За його словами, показ життя й роботи українських полярників може конкурувати із матеріалами таких структур, як NASA чи National Geographic. Стрічка не має вікових обмежень і рекомендована для сімейного та шкільного перегляду. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/antarktida-antona-ptushkina-vstanovila-rekord-sered-dokumentalnikh-filmiv.html>

<https://nv.ua/ukr/kultura/antarktida-antona-ptushkina-vstanovila-noviy-kasoviy-rekord-sered-ukrajinskih-dokumentalnih-filmiv-50543259.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/366435-film-antona-ptushkina-nbsp-laquo-antarktida-raquo-zibrav-ponad-7-milyoniv-griven-za-pershiy-vikend>

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/191150/>

Просвітництво

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. «Як бути туристом у власному місті»: у цікавій лекції киянам показали, як побачити столицю по-новому. – Марків Н.

У столиці відновлюється традиція міських подій, що об'єднують громадські організації, волонтерів і мешканців навколо ідеї відкритого, доступного туризму. Одним з таких заходів стала лекція керівниці ГС «Всеукраїнської асоціації гідів» Яніни Гаврилової «Як бути туристом, якщо живеш у Києві» у Дніпровському Vcentri HUB. Учасників запрошували поділитися своїми улюбленими місцями в Києві та спробувати побачити їх по-новому. Зокрема, навчитися дивуватися власному місту, відкривати його як турист, навіть не покидаючи меж району. Організатори представили бюджетні та безкоштовні варіанти дозвілля. В рамках воркшопу також відбулися три екскурсії, організовані асоціацією гідів-волонтерів. Екскурсії охоплюють Дніпровський, Деснянський, Дарницький і Подільський райони. Окрему увагу приділено лівому берегу столиці, який часто залишається поза туристичними маршрутами. Ініціатива має на меті не лише популяризувати внутрішній туризм, а й підтримати емоційне відновлення киян. Зважаючи на те, що серед

учасників були люди з порушеннями слуху, на заході працював перекладач жестової мови. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117109/>

Література

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. «Видавництво Старого Лева» більше не друкуватиме книги Жоеля Діккера. – Інф.

«Видавництво Старого Лева» припинить купівлю прав на нові книжки швейцарського письменника Жоеля Діккера, якого раніше критикували за прихильність до Росії. «Ми не знищуємо тираж книжки Жоеля Діккера, але припиняємо видавати нові книжки і купувати права на твори цього автора», – пояснила співзасновниця і головна редакторка видавництва Мар'яна Савка. Вона також зазначила, що шкодує про те, що видавництво друкувало книжку «Повний безлад» кінорежисера Вуді Аллена. Жоель Діккер – швейцарський письменник, який пише французькою мовою. Його книжки перекладено понад 40 мовами світу. Критикувати Жоеля Діккера почали влітку 2025 року після того, як українські читачі з'ясували, що у книжках письменника можна помітити чимало згадок про Росію і посилань на російську літературу. Публічно першою на це звернула увагу авторка телеграм-каналу «Алінарія про книжки», яка проаналізувала відеозвернення письменника. У 2024 році у російському видавництві Corpus вийшов роман «Дикий звір». Цю ж книжку анонсувало «Видавництво Старого Лева» у квітні 2025 року. У відповідь на критику видавництво надіслало листа агентці Жоеля Діккера з проханням висловити свою позицію щодо російсько-української війни. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4034264-vidavnictvo-starogo-leva-bilse-ne-drukuvatime-svejcarskogo-pismennika-zoela-dikкера.html>

NV. – 2025. – 8 вер. В Україні вийшла нова книга ізраїльського історика Юваля Ноя Харарі про небезпеку ШІ. – Інф.

У вересні у видавництві Bookchef вийшла нова книга ізраїльського історика, філософа Юваля Ноя Харарі, в якій він досліджує історію інформаційних мереж та їхній вплив на людське суспільство «Nexus. Коротка історія інформаційних мереж від кам'яного віку до ШІ». Газета «Нью-Йорк Пост» включила «Nexus» до свого списку «визначних книг» за вересень 2024 року, а «El País» підкреслив провокаційне трактування ШІ як трансформаційної та потенційно дестабілізуючої сили. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/books/shtuchniy-intelekt-v-ukrajini-viyshla-kniga-yuvalya-noya-harari-pro-nebezpeku-shi-50543301.html>

Музейна справа

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. «Викрадене мистецтво»: стартувала кампанія, яка спонукає світові музеї виправити атрибуції українських митців. – Наріжна В.

Неурядова організація «Shadows Project» оголосила про початок міжнародної ініціативи «Викрадене мистецтво». Кампанія спрямована на

виправлення хибного маркування українських митців у західних музеях, повідомляє EuroNews. Проблема стосується насамперед митців, що жили за часів Російської імперії чи радянської влади, але походили з України. Серед них – Казимир Малевич, Олександра Екстер, Володимир Татлін. Попри їхню культурну приналежність саме до України, у багатьох західних експозиціях вони досі фігурують як «російські». «Shadows Project» наголошує, що йдеться не лише про неточність у музейних написах, а й про продовження політики культурного привласнення. За їхніми словами, чимало закладів і досі покладаються на застарілі джерела чи поверхневі матеріали, не враховуючи контексту та особистої ідентичності художників. Ініціатива стартувала в липні цього року та вже охопила понад пів мільйона людей. У відповідь на звернення активістів кілька музеїв уже погодилися на зміни. Так, Клівлендський музей оновив підпис до роботи Олександри Екстер, прибравши визначення «російська» та додав більше інформації щодо українського походження художниці. Бруклінський музей назвав Іллю Репіна українським митцем. Лувр, Tate Modern і Музей сучасного мистецтва (MoMA) також заявили про перегляд своїх атрибутів. Співзасновниця «Shadows Project» Агата Горська підкреслює, що в умовах війни такі ініціативи мають особливу вагу. Кампанія включає кілька напрямів: інформаційну роботу з музеями, створення відкритої бази даних із прикладами неправильного маркування, публікацію дослідження про російську практику дезінформації в культурній сфері. Крім того, проєкт співпрацює з українським брендом RDNY, частину коштів від продажу тематичної колекції одягу буде спрямовано на відновлення музеїв у Сумах, знищених внаслідок російської агресії. Ініціатива має і цифровий складник. Зокрема, у соцмережах запустили Instagram-фільтр, який допомагає ідентифікувати твори українських митців у світових колекціях та поширювати інформацію про їхню справжню культурну спадщину. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/vikradene-mistetstvo-startovala-kampanija-jaka-sponukaje-svitovi-muzeji-vipraviti-atributsiji-ukrajinskikh-mittsiv.html>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 8 вер. Будь-які рішення щодо Житнього ринку мають враховувати думку киян, – Мондриївський. – Новосвітня К.

Житній ринок – це символ Подолу. Саме тому будь-які рішення щодо його майбутнього повинні враховувати позицію киян, думки фахівців та економічні розрахунки. Про це заступник голови КМДА, депутат Київради Валентин Мондриївський написав на своїй сторінці у Facebook. За його словами, щоб уникнути спекуляцій, на найближче засідання Київради проєкти рішень щодо Житнього ринку виносити не будуть. Він також нагадав, що цей ринок внесли до Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини Києва. І тепер на нього поширюються положення Закону України «Про охорону культурної спадщини» та охоронні заходи, визначені законодавством. «А далі Департамент охорони культурної спадщини КМДА готує пакет документів до Міністерства культури та стратегічних комунікацій України для присвоєння

ринку статусу пам'ятки та внесення його до Державного реєстру нерухомих пам'яток», - зазначив Валентин Мондриївський. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117124/>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. У канадській провінції Онтаріо відзначають місяць української культури. – Інф.

Канадська провінція Онтаріо цього року вперше офіційно відзначає у вересні Місяць української культурної спадщини. Відповідний закон було ухвалено наприкінці минулого року. У рамках відзначення над мерією міста Міссісога, що поблизу Торонто, було піднято прапор України й відкрито виставку «Витинанка» мисткині Ольги Ткаченко. «Коли ми підняли прапор України, я віддав шану жертвам страшного російського удару по Києву та інших українських містах, а також висловив щире подяку уряду й народу Онтаріо за підтримку України у ці складні часи», – написав про святкування генконсул України в Торонто Олег Ніколенко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4034287-u-kanadskij-provincii-ontario-vidznacaut-misac-ukrainskoi-kulturi.html>

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. Громаду запрошують на Дні українського кіно в Молдові. – Інф.

У Кишиневі з 19 по 21 вересня відбудеться шостий фестиваль «Дні українського кіно». В межах заходу пройдуть покази документальних та художніх стрічок, а також комедії, драми та фільми для дітей. Фільмом-відкриттям цього року стане стрічка-номінант на кінопремію «Оскар» – «Порцелянова війна». Організаторами цьогорічного фестивалю виступили Ukrainian Film Days Moldova, Національний конгрес українців Молдови та Асоціація української культури та мистецтва в Молдові «Пташка». Покази пройдуть в кінотеатрі «Одеон». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4034244-gromadu-zaproshuut-na-dni-ukrainskogo-kino-v-moldovi.html>

Україна молода. – 2025. – 8 вер. Сайт із ІІІ: в Україні запустили першу державну онлайн-платформу зі штучного інтелекту. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 8 вер. В Україні запустили державну онлайн-платформу зі штучного інтелекту. – Інф.; Фокус. – 2025. – 8 вер. В Україні з'явилася перша державна онлайн-платформа зі штучного інтелекту: як це працює. – Шолян В.; Village Україна. – 2025. – 8 вер. З рекомендаціями та гайдами: Мінцифри запустили державну онлайн-платформу про штучний інтелект. – Гуржий В.

Першу в Україні онлайн-платформу зі штучним інтелектом (ІІІ) запустило Міністерство цифрової трансформації: сайт складається з ключових ІІІ-проектів, корисних документів, актуальних новин та можливостей у сфері ІІІ. Тепер за допомогою платформи бізнес, державні організації, освітні та

наукові заклади, а також міжнародні партнери зможуть взаємодіяти з державними ІІІ-проектами. На сайті можна знайти рекомендації, гайди та інструменти з використання ІІІ. Крім того, за допомогою платформи можна долучитися до Комітету з формування Національної стратегії з розвитку штучного інтелекту до 2030 року. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/191151/>
<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4034203-v-ukraini-zapustili-derzhavnu-onlajnplatformu-zi-stuchnogo-intelektu.html>
<https://focus.ua/uk/ukraine/723140-v-ukrajini-z-yavilasya-persha-derzhavna-onlayn-platforma-zi-shtuchnogo-intelektu-yak-ce-pracyuye>
<https://www.village.com.ua/village/business/news/366449-z-rekomendatsiyami-ta-gaydami-mintsifri-zapustili-derzhavnu-onlayn-platformu-pro-shtuchniy-intelekt>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 8 вер. Протести в Лондоні: люди вийшли проти виступів путіністки Анни Нетребко в Королівській опері. – Наріжна В.

У Лондоні біля будівлі Королівської опери відбувся протест проти виступів російської оперної співачки Анни Нетребко. Анна Нетребко має виконати головну партію у «Тосці» Джакомо Пуччіні. Прем'єра запланована на 11 вересня, загалом передбачено чотири виступи. Усі квитки на ці події вже розпродано. Постановкою керує чеський диригент Якуб Груша, для якого це дебютний сезон на посаді музичного директора театру. Учасники протесту заявляли, що поява співачки на головній британській сцені є «зрадою України». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/protesti-v-londoni-ljudi-vijshli-proti-vistupiv-putinistki-anni-netrebko-v-korolivskij-operi.html>

NV. – 2025. – 8 вер. «Легітимізує вбивства в Україні». Валерій Залужний відреагував на виступи російської співачки Нетребко в Королівській опері в Лондоні. – Інф.

Посол України у Великій Британії Валерій Залужний відреагував на майбутні виступи російської оперної співачки Анни Нетребко в Королівській опері в Лондоні. Він опублікував колонку для видання «Daily Mail», у якій пригадав, що у 2014 році після окупації Донецька Анна Нетребко «пожертвувала» один мільйон рублів місцевому театру, зустрічалася з Олегом Царьовим і позувала з прапором так званої Новоросії. Він також додав, що російська співачка є «культурним інструментом, що легітимізує вбивства в Україні». Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/valeriy-zaluzhniy-gostro-vidreaguvav-na-vistupi-putinistki-anni-netrebko-v-londoni-50543231.html>

Укрінформ. – 2025. – 8 вер. Лідер гурту «Маваші group» отримав 8 років за фінансування агресії РФ проти України. – Інф.

Вінницький міський суд засудив лідера російського музичного гурту до 8 років позбавлення волі з конфіскацією майна за фінансування російської агресії проти України. Про це повідомляє пресслужба Вінницького міського суду Вінницької області. Обвинувачений – лідер гурту, який здійснював свою діяльність у сфері музичного мистецтва та очолював створене ним об'єднання, підтримував агресію РФ проти України та наративи російської пропаганди. Серед своєї аудиторії через мережу Інтернет обвинувачений отримував від громадян РФ фінансову підтримку у вигляді донатів і зборів для ЗС РФ та фінансового забезпечення військових формувань, про що звітував у своїх публічних каналах. Як повідомили Укрінформу в суді, йдеться про громадянина РФ Михайла Ніца, відомого як Міша Маваші, лідера гурту «МАВАШІ group». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4034133-lider-gurtu-mavasi-group-otrimav-8-rokiv-za-finansuvanna-agresii-rf-proti-ukraini.html>

Village Україна. – 2025. – 8 вер. У метро Варшави відкрили бібліотеку з 16 тисячами книжок. Там є зона відпочинку і гідропонні рослини. – Головань Д.

У Варшаві (Польща) на станції метро «Кондратовича» з'явилася бібліотека «Метротекa». Заклад має понад 16 тисяч книжок, дитячий куточок, зону відпочинку та столи для роботи. Тут також доступні ноутбуки, настільні ігри й кавовий автомат. Бібліотека працює за сучасною системою самообслуговування. «Метротекa» стане ще й культурним майданчиком. Тут планують проводити зустрічі з авторами, майстер-класи та освітні заняття. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/366427-u-metro-varshavi-vidkrili-biblioteku-z-16-tisyachami-knizhok-tam-e-zona-vidpochinku-i-nbsp-gidroponni-roslini>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm